

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Keskkonnaminister
määrus
terviktekst
01.10.2021
Hetkel kehtiv
RT I, 22.09.2021, 2

Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused¹

Vastu võetud 08.11.2019 nr 61
[RT I, 12.11.2019, 6](#)
jõustumine 15.11.2019

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine
17.09.2021

Avaldamine
[RT I, 22.09.2021, 1](#)

Jõustumine
01.10.2021

Määrus kehtestatakse [veeseaduse](#) § 128 lõike 7, § 129 lõike 5 ja § 130 lõigete 2 ja 4 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimis- ja kohaldamisala

(1) Määrusega kehtestatakse:
1) nõuded reovee puhastamise kohta;
2) nõuded heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee (edaspidi ka *kasutatud vesi*) suublasse juhtimise kohta;
3) punktides 1 ja 2 nimetatud nõuetele vastavuse hindamise meetmed;
4) suublasse juhitava kasutatud vee saasteainesisalduse ja muude saastenäitajate (edaspidi *saastenäitajad*) piirväärtused.

(2) Määrust ei kohaldata heitvee laevalt merre juhtimisele ning vesiviljelusvee suublasse juhtimisele.

§ 2. Mõisted

(1) Kaevandusvesi käesoleva määruse tähenduses on allmaakaevandusse kogunenud vesi, mis pumbatakse välja või juhitakse ära allmaakaevandusest, et hoida allmaakaevandus maavara kaevandamiseks piisavalt kuivana.

(2) Karjäärivesi käesoleva määruse tähenduses on pealmaakaevandusse kogunenud vesi, mis pumbatakse välja või juhitakse ära, et hoida pealmaakaevandus maavara kaevandamiseks piisavalt kuivana.

(3) Jahutusvesi käesoleva määruse tähenduses on üksnes jahutamiseks kasutatud vesi, kuhu kasutamise käigus ei lisandu saasteaineid ning mis juhitakse pärast kasutamist suublasse.

(4) Kasutatud vee pinnasesse juhtimine käesoleva määruse tähenduses on vee hajutatult pinnasesse immutamine.

§ 3. Reovee puhastusviisid ja saastenäitaja piirväärtus

(1) Reovett puhastatakse üldjuhul mehaaniliselt, bioloogiliselt, keemiliselt ja füüsikalise-keemiliselt või nende puhastusviisidega kombineeritult.

(2) Reovee mehaaniline puhastamine ehk primaarne puhastamine on reoveest reoainete kõrvaldamine, mille tulemusena biokeemilise hapnikutarbe puhastusaste on 20% või suurem ja heljumi (heljuvaine ehk hõljuvaine) puhastusaste 50% või suurem.

(3) Reovee bioloogiline puhastamine ehk sekundaarne puhastamine on reoveest reoainete kõrvaldamine bioloogiliste protsesside toimel, mille tulemusel heitvesi vastab vähemalt käesoleva määruse lisa 1 tabelis 1 esitatud heitvee biokeemilise hapnikutarbe, heljumi ja keemilise hapnikutarbe piirväärtustele.

(4) Reovee süvapuhastamine ehk tertsiaarne puhastamine on reovee puhastusviis, mille tulemusel heitvesi vastab vähemalt käesoleva määruse lisa 1 tabelis 1 esitatud heitvee biokeemilise hapnikutarbe, keemilise hapnikutarbe, üldlämmastiku, üldfosfori ja heljumi piirväärtustele.

(5) Saastenäitaja piirväärtus on käesolevas määruses sätestatud maksimaalne lubatud saasteaine sisaldus suublasse juhitud vees või vett iseloomustav muu omadus, näiteks temperatuur, mille ületamise korral loetakse vesi üle kahjutuspiiri rikutuks.

§ 4. Saasteallika koormus

(1) Saasteallika koormust väljendatakse inimekvivalentides (edaspidi *ie*) ja arvutatakse aasta kestel saasteallika suurima nädala keskmise saasteaine hulga alusel.

(2) Biokeemiline hapnikutarve (edaspidi *BHT₇*) on milligrammides väljendatud hapnikuhulk, mis kulub mikroobidel ühes liitris vees oleva orgaanilise aine lagundamiseks seitsme ööpäeva jooksul.

(3) Keemilise hapnikutarbe (edaspidi *KHT_{C_r}*) analüüsimiseks kasutatakse Eesti standardit EVS-ISO 15705 või meetodit, mis annab samaväärseid tulemusi.

(4) *KHT_{C_r}* käesoleva määruse tähenduses on veeproovi töötlemisel dikromaadiga kindlates tingimustes kulunud ekvivalentne hapnikumass mahuühiku kohta.

(5) Reoveepuhasti või muu saasteallika rajamisel või rekonstrueerimisel määrab esialgse saasteallika koormuse vee erikasutuse keskkonnaloa või muu veeheidet reguleeriva loa andja (edaspidi *loa andja*) projekteeritud koormuse alusel kuni reoveepuhasti häälestamise lõpuni või vee erikasutuse keskkonnaloas või muus veeheidet reguleerivas loas (edaspidi *loa*) määratud tähtpäevani. Pärast esialgse koormuse määramist peab loa omaja määrama tegeliku koormuse käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatu kohaselt.

(6) Reoveepuhasti või muu saasteallika koormus määratakse loa taotleja või loa omaja korraldatud veeproovide analüüsi ja vooluhulga mõõtmise tulemuste alusel.

(7) Reoveepuhastil või muul saasteallikal, mille koormus on 2000 ie või rohkem, määratakse koormus üks kord aastas.

(8) Reoveepuhastil või muul saasteallikal, mille koormus on alla 2000 ie, määratakse koormus üks kord seitsme aasta jooksul või siis, kui toimub oluline muutatus reoveepuhasti või muu saasteallika töös.

(9) Reoveepuhastil või muul saasteallikal, mille koormus on alla 50 ie, määratakse koormus loa andja nõudmisel või siis, kui toimub oluline muutatus reoveepuhasti või muu saasteallika töös.

(10) Reoveepuhasti või muu saasteallika koormuse määramiseks peab reoveepuhastisse sisenevast reoveest võtma seitse keskmistatud veeproovi ühe nädala kestel igal päeval üks proov ja mõõtma vooluhulka veeseaduse § 236 lõike 7 alusel kehtestatud proovivõtumeetodite järgi loas määratud aegadel. Seitsme päeva jooksul võetud keskmistatud proovid ja vooluhulgad tuleb mõõta ja analüüsida eraldi proovidena nii, et nädalal jooksul tekib kokku seitse proovitulemust.

(11) Reoveepuhasti või muu saasteallika koormuse määramisel käesoleva paragrahvi lõike 10 kohaselt ei lähe arvesse proovid, mis on võetud vihmavalingu ajal või muudes erakorralistes ilmastikuoludes, näiteks lume kiire sulamise ajal.

2. peatükk

Nõuded heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta

1. jagu

Kasutatud vee suublasse juhtimine

§ 5. Veekogusse või pinnasesse juhitava heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee saastenäitajate piirväärtused ja reovee puhastusastmed

(1) Heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimisel tuleb tagada, et vee- ja veega seotud maismaaökosüsteemide seisund ei halveneks.

(2) Veekogusse või pinnasesse juhitava vee saastenäitajad peavad vastama käesoleva määruse lisas 1 esitatud piirväärtustele või reovee puhastusastmetele sõltuvalt reoveekogumisala koormusest.

(3) Kui reoveekogumisala puudub, lähtutakse saastenäitajate piirväärtuste või puhastusastmete määramisel reoveekogumisala koormuse asemel reoveepuhasti koormusest ning reoveepuhasti koormuse puudumise korral saasteallika koormusest.

(4) Kui saasteallika koormust ei ole võimalik käesoleva määruse § 4 lõike 1 kohaselt inimekvivalentides väljendada, määrab loa andja saastenäitajate piirväärtused või reovee puhastusastmed arvestusega, et ärajuhivat vesi ei põhjustaks suubla seisundi halvenemist.

(5) Käesoleva määruse lisas 1 kehtestatud erandid tekstiili-, keemia-, tselluloosi-, nafta-, puidu- ja toiduainetööstuse ettevõtte heitvee või prügila heitvee saasteainete sisalduse kohta kehtivad ainult asula ühiskanalisatsioonist eraldi asetseva heitveelaskme kaudu suublasse juhitava heitvee kohta.

(6) Loaga määratakse reovee puhastusastmed vaid juhul, kui suublasse juhitava kasutatud vee vastavus saastenäitajate piirväärtustele ei ole saavutatav tavapärase biokeemilise puhastuse tulemusena ning lisatehnoloogiate rakendamine tooks kaasa ebaproportsionaalseid kulutusi.

(7) Heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee ning muude saasteainete suublasse juhtimise kohta nõuete määramisel on loa andjal õigus veeseaduse §-s 132 sätestatud arvestades määrata suubla seisundist sõltuvalt rangemaid saastenäitajate piirväärtusi või reovee puhastusastmeid, kui on esitatud käesoleva määruse lisas 1.

§ 6. Täiendavad nõuded karstijärve juhitava kasutatud vee kohta

(1) Karstijärve juhitava kasutatud vee saastenäitajad peavad vastama käesoleva määruse lisas 1 esitatud piirväärtustele või reovee puhastusastmetele, mis kehtivad reoveekogumisala kohta, mille koormus on üle 100 000 ie.

(2) Karstijärve juhivat kasutatud vesi ei tohi sisaldada üle 0,1 mg/l nitriteid ja üle 45 mg/l nitraate.

(3) Loa andja võib karstijärve juhitalvase kasutatud veele määrata vees sisalduvate kolibakterite arvu piirväärtuse.

§ 7. Täiendavad nõuded sademevee suublasse juhtimise kohta

(1) Lahkvoolest sademeveekanaliseerimisest tohib sademeveelaskme kaudu suublasse juhtida sademevett, mille saastenäitajad ei ületa käesoleva määruse lisas 1 sätestatud piirväärtusi, mis kehtivad reoveekogumisala kohta, mille koormus on 2000–9999 ie, välja arvatud heljumisisaldus, mis ei tohi ületada 40 mg/l, ja naftasaaduste sisaldus, mis ei tohi ületada 5 mg/l.

(2) Turbakaevandusest ärajuhitalvase sademeveele kohalduvad käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud piirväärtused.

(3) Sademevee suublasse juhtimisel veeseaduse § 129 tähenduses peab immutussügavus olema aasta ringi hinnanguliselt vähemalt 1,2 m ülalpool põhjavee kõrgeimat taset ning jääma hinnanguliselt vähemalt 1,2 m kõrgemale aluspõhja kivimitest.

(4) Ühisvoolest kanalisatsioonist tohib sademevett vihmavalingu ajal ülevoolude kaudu suublasse juhtida koos reoveega vahekorras vähemalt neli ühele. Ühisvoolest kanalisatsiooni ülevoolud peavad olema projekteeritud nii, et need hakkavad tööle vaid siis, kui suublasse juhitalvas heitvees sisaldub üks osa reovett ja vähemalt neli osa sademevett. Reovee ja sademevee vooluhulkade suhtarv määratakse arvutuslikult ehitusprojektiga.

(5) Ühisvoolest kanalisatsiooni ülevoolude kaudu suublasse juhitalvas sademevee ja reovee segu suhtes ei kohaldata käesoleva määruse lisas 1 esitatud nõudeid.

(6) Sademevee juhtimiseks maaparandussüsteemi on vajalik Põllumajandusameti kooskõlastus maaparandusseaduse kohaselt.

(7) Sademeveele on kohustuslik loaga määrata vähemalt heljumi- ja naftasaaduste sisalduse ning biokeemilise hapnikutarbe piirväärtused koos vastava seirekohustusega. Muud käesoleva määruse lisas 1 nimetatud saastenaõtjate piirväärtused ja seirenõuded määratakse loas sademevee päritolu ja riskihinnangu põhjal.

(8) Turbakaevandusest ärājuhitavale sademeveele on kohustuslik loaga määrata lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatule ka üldlämmastiku ja üldfosfori sisalduse piirväärtused koos vastava seirekohustusega. Muud käesoleva määruse lisas 1 nimetatud saastenaõtjate piirväärtused ja seirenõuded määratakse loas sademevee päritolu ja riskihinnangu põhjal.

§ 8. Täiendavad nõuded heitvee suublasse juhtimise kohta

(1) Kui heitvee juhtimine kaugel asuvasse veekogusse või veejuhtmesse või kraavi veeseaduse § 3 lõike 4 punkti 2 tähenduses ei ole majanduslikult põhjendatud ning põhjavee seisundi halvenemise ohtu ei ole, võib heitvett hajutatult pinnasesse immutada järgmistes kogustes, arvestades veeseaduse § 124 lõigetes 3, 4 ja 6 sätestatud erisusi:

1) kuni 50 m³ ööpäevas kaitstud, suhteliselt kaitstud ja keskmiselt kaitstud põhjaveega aladel pärast reovee bioloogilist puhastamist;

2) kuni 5 m³ ööpäevas kaitstud, suhteliselt kaitstud ja keskmiselt kaitstud põhjaveega aladel, kasutades vähemalt reovee mehaanilist puhastamist;

3) kuni 5 m³ ööpäevas nõrgalt kaitstud põhjaveega aladel pärast reovee mehaanilist puhastamist juhul, kui puhastatakse ainult olmereovett, mis ei sisalda vesikäimlast pärit reovesi;

4) kuni 10 m³ ööpäevas kaitsmata ja nõrgalt kaitstud põhjaveega aladel pärast reovee bioloogilist puhastamist;

5) 10–50 m³ ööpäevas kaitsmata ja nõrgalt kaitstud põhjaveega aladel pärast reovee süvapuhaustust, mille tulemusel heitvesi vastab nõuetele, mis on käesoleva määruse lisas 1 esitatud reoveekogumisala kohta, mille koormus ületab 100 000 ie.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 sätestatud juhul ei tohi pinnasesse juhitud heitvesi sisaldada üle 0,1 mg/l nitriteid ja üle 45 mg/l nitraate. Loas võib määrata pinnasesse juhitud heitvees sisalduvate kolibakterite arvu piirväärtuse.

(3) Heitvee immutussügavus peab olema aasta ringi hinnanguliselt vähemalt 1,2 m ülalpool põhjavee kõrgeimat taset ning jääma hinnanguliselt 1,2 m kõrgemale aluspõhja kivimitest.

(4) Heitvee juhtimiseks maaparandussüsteemi on vajalik Põllumajandusameti kooskõlastus maaparandusseaduse kohaselt.

(5) Heitveele peab loaga määrama vähemalt biokeemilise hapnikutarbe, keemilise hapnikutarbe, heljumi ning üldlämmastiku ja üldfosfori sisalduse piirväärtused sõltuvalt koormusest koos vastava seirekohustusega. Muud käesoleva määruse lisas 1 nimetatud saastenaõtjate piirväärtused ja seirenõuded määratakse loas reovee päritolu ja riskihinnangu põhjal.

(6) Tööstusettevõtete heitvee suublasse juhtimise korral on loa andjal õigus määrata suublasse juhitud heitveele temperatuurivahemik, et vältida temperatuurist põhjustatud negatiivset mõju vee ökosüsteemile.

§ 9. Täiendavad nõuded kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta

(1) Kaevandus- ja karjäärivett tohib suublasse juhtida, kui saastenaõtjad ei ületa käesoleva määruse lisas 1 sätestatud piirväärtusi, mis kehtivad reoveekogumisala kohta, mille koormus on 2000–9999 ie, välja arvatud heljumisisaldus, mis ei tohi ületada 40 mg/l.

(2) Jahutusvett tohib suublasse juhtida, kui selle saastenaõtjad ei ületa käesoleva määruse lisas 1 sätestatud piirväärtusi, mis kehtivad reoveekogumisala kohta, mille koormus on 2000–9999 ie.

(3) Kui jahutusvee kasutamise käigus ei lisandu vette saasteaineid, ei loeta sellist tegevust saasteainete keskkonda juhtimiseks, kuid jahutusvee suublasse juhtimiseks säilib loa kohustus.

(3¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud saasteainete lisamisena ei käsitata analüüsitulemuste erinevust jahutusveeks võetava vee ning suublasse juhitava vee vahel, kui need erinevad saasteainete poolest mitte rohkem kui 20% ning pH puhul mitte rohkem kui 0,2 pH ühikut. Kui jahutusveeks võetavas vees jääb tulemus alla määramispiiri, siis arvestatakse erinevust määramispiiri väärtuse suhtes.

[RT I, 22.09.2021, 1- jõust. 01.10.2021]

(3²) Jahutusvee saasteainete kogus määratakse suublasse juhitava jahutusvee ning jahutusveeks võetud vee saasteainete kontsentratsioonide vahe ning ärājuhitava jahutusvee vooluhulga põhjal.

[RT I, 22.09.2021, 1- jõust. 01.10.2021]

(3³) Kui jahutusveeks võetud vee saasteainete sisaldused ületavad käesoleva paragrahvi lõikes 2 kehtestatud piirväärtusi ning jahutusvesi juhitakse samasse suublasse, kust jahutusvesi võeti, ei loeta ärājuhitavat jahutusvett nõuetele mittevastavaks, kui saasteainete sisaldus suublasse juhitud jahutusvees vastab võetava vee saasteainete sisaldusele.

[RT I, 22.09.2021, 1- jõust. 01.10.2021]

(4) Kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee juhtimiseks maaparandussüsteemi peab olema Põllumajandusameti kooskõlastus maaparandusseaduse kohaselt.

(5) Kaevandus- ja karjääriveele tuleb loaga määrata vähemalt biokeemilise hapnikutarbe, keemilise hapnikutarbe, pH ja heljumi sisalduse piirväärtused koos vastava seirekohustusega. Muud käesoleva määruse lisas 1 nimetatud saastenäitajate piirväärtused ja seireõuded määratakse loas sõltuvalt kaevandatavast maavarast ning kaevandusest või karjäärist ärajuhitava vee päritolu ja riskihinnangu põhjal.

(6) Põlevkivikaevanduste ja -karjääride veele tuleb lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatule määrata loaga ka sulfaatide seireõuded. Muud käesoleva määruse lisas 1 nimetatud saastenäitajate piirväärtused ja seireõuded määratakse loas kaevandusest või karjäärist ärajuhitava vee päritolu ja riskihinnangu põhjal.

(7) Jahutusveele peab loa andja määrama loaga vähemalt biokeemilise hapnikutarbe ja pH piirväärtused ning ärajuhitava jahutusvee temperatuurivahemiku koos vastava seirekohustusega, et vältida temperatuurist põhjustatud negatiivset mõju vee ökosüsteemile. Muud käesoleva määruse lisas 1 nimetatud saastenäitajate piirväärtused ja seireõuded määratakse loas jahutusvee päritolu ja riskihinnangu põhjal.

§ 10. Suubla seire

(1) Loa andja määrab loaga suubla seire kohustuse suublasse juhitavale heit-, kaevandus- ja karjääriveele. Sademe- ja jahutusveele määrab loa andja suubla seire nõude üksnes juhul, kui on alust arvata, et ärajuhitav vesi omab mõju suublaks oleva vee ökosüsteemile.

(2) Loa omaja teeb loas märgitud heitvee saastenäitajate, sealhulgas ohtlike ainete seiret heitvee suublas heitvee väljalaske mõjupiirkonnas loas nõutud kohtades ja sagedusega.

(3) Suubla seiresse määrab loa andja saasteained, mis sisalduvad saasteallikast ärajuhitavas vees ning mille keskmine sisaldus ärajuhitavas vees on piisavalt kõrge, mis annab alust arvata, et need võivad omada mõju suubla vee ökosüsteemile.

(4) Suubla seire sagedus ärajuhitava heit-, kaevandus- ja karjäärivee korral määratakse vähemalt üks kord aastas, kuid loa andja ei tohi loaga määrata seire sageduseks rohkem kui üks kord kvartalis.

2. jagu Ohtlikku ainet sisaldava kasutatud vee suublasse juhtimine

§ 11. Nõuded ohtlikku ainet sisaldava heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee veekogusse või pinnasesse juhtimise kohta

(1) Suublasse juhitava heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee ohtlike ainete sisaldus peab vastama käesoleva määruse lisas 1 sätestatud piirväärtustele, arvestades käesoleva määruse § 7 lõiget 1 ja 4 sätestatud erisusi.

(2) Loodusliku leidumisega ainete, nagu vask, tsink, baarium ja nende ühendid ning fluoriidid, esinemise korral võib loa andja isiku põhjendatud taotluse korral ohtlikule ainele piirväärtuse seadmisel lähtuda võetava vee looduslikust foonist, suurendades fooni võrra loasse määratavat piirväärtust. Eelnimetatud erand märgitakse loas aine piirväärtusena.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 ja muude käesoleva määruse lisas 1 sätestatud saastenäitajate piirväärtuste määramise erisuste kohaldamiseks esitab isik vastavasisulise taotluse loa andjale.

(4) Ohtliku aine puudumise tuvastamiseks kasutatakse käesoleva määruse lisa 1 tabelis 2 esitatud aine mõõteprintsipi näitaja analüüsimisel uuritavas maatriksis.

(5) Kui vesi juhitakse tagasi samasse veekogusse, kust see võeti, ning veekasutuse käigus ei lisandu vette ohtlikke aineid, ei loeta sellist tegevust ohtlike ainete keskkonda juhtimiseks.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ohtlike ainete piirväärtusi võib ületada või aine mitteleidumise nõude võib jätta järgimata heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- või jahutusvee juhtimisel veekogusse, kui loa omaja või taotleja esitab vastavasisulise taotluse loa andjale ning täidetakse kõik järgmised tingimused:

- 1) loa omaja või taotleja tõendab, et nõuete kohene täitmine ei ole sotsiaal-majanduslikel põhjustel võimalik;
- 2) loa omaja või taotleja esitab loa andjale ettepaneku ohtliku aine või ainete segunemispirkonna kohta, sealhulgas kirjeldab selle määramise meetodikat ja märgib segunemispirkonna paiknemise kaardil;
- 3) loa omaja või taotleja koostab nõuete täitmiseks tegevuskava projekti ja esitab selle loa andjale;
- 4) loa omaja või taotleja tagab ja tõendab regulaarse seirega, et heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- või jahutusvee veekogusse juhtimine ei põhjusta veeseaduse § 76 lõike 1 alusel kehtestatud ohtliku aine pinnavee

keskkonna kvaliteedi piirväärtuse ületamist väljaspool segunemiskiirkonda, välja arvatud juhul, kui veekogus ületatakse ohtliku aine sisalduse piirväärtus fooni tõttu.

(7) Loa andja kinnitab segunemiskiirkonna kirjelduse ja kaardi ning tegevuskava loa lisana või esitab põhjendused nende kinnitamata jätmise kohta loamenetluse tähtaja jooksul.

(8) Loa omaja tegutseb loa andja kinnitatud tegevuskava järgi, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud juhul.

(9) Kui loa omaja või taotleja rakendab tööstusheite seaduse mõistes parimat võimalikku tehnikat, otsustab tegevuskava koostamise vajaduse loa andja, arvestades loa omaja või taotleja põhjendatud selgitusi käesoleva paragrahvi lõike 6 punkti 3 suhtes erandi kohaldamiseks.

(10) Heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee juhtimisel pinnasesse võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ohtlike ainete piirväärtusi ületada, kui on täidetud käesoleva paragrahvi lõike 6 punktides 1 ja 3 ning lõikes 8 sätestatud tingimused.

§ 12. Ohtliku aine segunemiskiirkond ja nõuded selle määramise kohta

(1) Käesoleva paragrahvi nõuded kehtivad ainult käesoleva määruse § 11 lõikes 6 sätestatud juhul.

(2) Ohtliku aine segunemiskiirkond on heite keskkonda laskmise kohaga piirnev veekogu osa, milles mittenõuetekohase heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- või jahutusvee tõttu võib veekogus olev vesi ületada veeseaduse § 76 lõike 1 alusel kehtestatud ohtliku aine pinnavee keskkonna kvaliteedi piirväärtust, kui see ei mõjuta ülejäänud pinnaveekogu vastavust mainitud piirväärtusele.

(3) Ohtliku aine segunemiskiirkonna keskpunkt on heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- või jahutusvee väljalask ja välispiir on väljalasule lähim proovivõtupunkt, milles mitte üheski veest võetud proovis ei või ohtliku aine sisaldus ületada veeseaduse § 76 lõike 1 alusel kehtestatud ohtliku aine pinnavee keskkonna kvaliteedi piirväärtust.

(4) Vooluveekogus on segunemiskiirkonna soovituslik ulatus väljalasust 10-kordne vooluveekogu laius või 1 km, olenevalt sellest, kumb on väiksem, kuid mis ei ületa 10% veekogu pikkusest.

(5) Meres ja seisuveekogus on segunemiskiirkonna soovituslik ulatus mahuga 2000 m³ väljalasu ümbruses.

(6) Segunemiskiirkonna määramisel võib aluseks võtta käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 5 sätestatud soovitusliku segunemiskiirkonna ulatuse või määrata sellest väiksema segunemiskiirkonna. Mõlemal juhul tuleb veeproovide tulemuste alusel tagada, et ohtlikku ainet sisaldav heide ei põhjusta veeseaduse § 76 lõike 1 alusel kehtestatud ohtliku aine pinnavee keskkonna kvaliteedi piirväärtuse ületamist segunemiskiirkonnast väljaspool.

(7) Segunemiskiirkonna võib määrata soovituslikust suuremana, kui vahetult soovitusliku segunemiskiirkonna piirist väljaspool ületatakse veeseaduse § 76 lõike 1 alusel kehtestatud ohtliku aine pinnavee keskkonna kvaliteedi piirväärtust. Sellisel juhul tuleb segunemiskiirkonna ulatust vähendada käesoleva paragrahvi lõikes 4 või 5 sätestatud ulatuseni käesoleva määruse §-s 13 nimetatud tegevuskava kohaselt.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud segunemiskiirkond tuleb veeproovide tulemuste alusel määrata, arvestades, et ohtlikku ainet sisaldav heide ei põhjusta veeseaduse § 76 lõike 1 alusel kehtestatud ohtliku aine pinnavee keskkonna kvaliteedi piirväärtuse ületamist segunemiskiirkonnast väljaspool.

(9) Kui suublaks oleva veekogu vees on veeseaduse § 76 lõike 1 alusel kehtestatud ohtliku aine pinnavee keskkonna kvaliteedi piirväärtus fooni tõttu ületatud, määratakse segunemiskiirkond käesoleva paragrahvi lõikes 4 või 5 esitatud ulatusega.

(10) Kui mitme ohtliku aine korral ületatakse ohtliku aine heite piirväärtus või tuvastatakse nende leidumine heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- või jahutusvees ja on vaja määrata mitme ohtliku aine segunemiskiirkond, määratakse kõigi ohtlike ainete kohta üks ühine segunemiskiirkond lähtuvalt kõige suurema ulatusega segunemiskiirkonnast.

§ 13. Tegevuskava

(1) Käesoleva määruse § 11 lõikes 1 sätestatud nõuete täitmiseks koostab loa taotleja või loa omanik tegevuskava projekti kuueks aastaks nende ainete kohta, mida käesoleva määruse lisa 1 kohaselt heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- või jahutusvees leiduda ei või, ja kaheteistkümneks aastaks nende ainete kohta, millele on käesoleva määruse lisa 1 kohaselt kehtestatud konkreetne numbriline piirväärtus.

(2) Tegevuskava projekt peab sisaldama kirjeldusi loa omaja või taotleja järgmiste tegevuste kohta:

1) lepinguliste klientide poolt temale kuuluvasse või hallatavasse kanalisatsiooni juhitavate ohtlike ainete tuvastamine ja nende sisalduse määramine ning nende ainete sisalduse vähendamine või ainete keskkonda juhtimise lõpetamine, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat;

2) reoveepuhastusprotsessi käigus lisanduvate ohtlike ainete sisalduse vähendamine või nende lisamise lõpetamine, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat;

3) reoveepuhastusprotsessi tehnoloogilise lahenduse muutmine, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat;
4) heite väljalasjuures ohtlike aineid sisaldava heite tõhus hajutamine või kiire segunemise soodustamine või heitega seotud vooluhulkade ja ohtlike ainete sisalduse dünaamika muutmine, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat;

5) segunemispiirkonna seireplaan tegevuskava kestel.

(3) Segunemispiirkonna seireplaan sisaldab andmeid selle kohta, milliste ajavahemike järel ja millistest kohtadest veeproove tuleb võtta, et tõendada segunemispiirkonna ulatuse vähenemist.

(4) Tegevuskavakohast segunemispiirkonna seiret tuleb teha vahetult väljaspool segunemispiirkonna välispiiri, kui segunemispiirkond on määratud käesoleva määruse § 12 lõike 6 kohaselt. Kui segunemispiirkond on määratud käesoleva määruse § 12 lõike 7 kohaselt, tuleb seiret teha ka soovitusliku ja tegeliku segunemispiirkonna vahele jääval alal.

(5) Kui segunemispiirkond on moodustatud loodusliku leidumisega ainete, nagu vask, tsink, baarium ja nende ühendid ning fluoriidid, suure sisalduse tõttu heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- või jahutusvees ja heite koheseks vähendamiseks puuduvad loa omajal sotsiaal-majanduslikult põhjendatud meetmed, võib loa andja otsusel tegevuskavas piirduda segunemispiirkonna seirega.

(6) Loa omaja esitab loa andjale ülevaate tegevuskava täitmisest tegevuskava tähtaja lõppemisel ja iga kolme aasta tagant tegevuskava täitmise seisust ning vajaduse korral ettepaneku tegevuskava muutmiseks või segunemispiirkonna ulatuse vähendamiseks, kui ei ole saavutatud vastavus käesoleva määruse § 11 lõikes 1 sätestatud nõuetele.

(7) Segunemispiirkonna ulatuse vähendamata jätmine on põhjendatud juhul, kui segunemispiirkond on määratud käesoleva määruse § 12 lõike 6 kohaselt või loa omaja tõendab, et tegevuskavas kavandatu elluviimisest hoolimata ei ole segunemispiirkonna ulatus muutunud või kui veekogus ületatakse ohtliku aine veeseaduse § 76 lõike 1 alusel kehtestatud pinnavee keskkonna kvaliteedi piirväärtus fooni tõttu.

(8) Kui tegevuskava tähtaja jooksul ei ole täidetud käesoleva määruse § 11 lõikes 1 sätestatud nõuded ja loa omaja tõendab, et ta on ellu viinud kõik tegevuskavas kavandatud toimingud ning kasutab ohtlike ainete eemaldamiseks reoveest teada olevat parimat võimalikku tehnikat, koostatakse uus tegevuskava käesolevas määruses sätestatud korra kohaselt.

(9) Ohtliku aine sisaldust mõõdetakse loas määratud kohtades ja sagedusega kuni tegevuskava perioodi lõpuni. Loa andja võib määrata mõõtmiste sageduse kuni 12 korrani aastas, kui see on majanduslikult, tehnilistest teadmiste või eksperdiarvamusega põhjendatud.

3. peatükk

Heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee veekogusse või pinnasesse juhtimise nõuetele vastavuse hindamise meetmed

§ 14. Nõuded reo-, heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusveest proovide võtmise ja analüüsimise kohta

(1) Heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee saasteainete ning ohtlike ainete sisalduse ja heitvee pH määramiseks peab vee erikasutaja tagama loaga määratud kohtadest proovide võtmise ning korraldama proovide analüüsi.

(2) Esinduslikke proove peab olema võimalik võtta reoveepuhastisse sisenevast reoveest ja suublasse juhitud heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ning jahutusveest.

(3) Alla 5 m³ heitvee ööpäevas pinnasesse juhtimisel imbsüsteemi kaudu peab olema võimalik võtta esinduslikke proove üksnes reoveepuhastisse sisenevast reoveest.

(4) Kui reoveepuhasti või muu saasteallika koormus on 2000 ie või suurem, peavad proovid olema keskmistatud proportsioonis vooluhulgaga või keskmistatud ajaliselt 24-tunnise proovikogumisajaga.

(5) Kui saasteallika koormust ei ole võimalik väljendada inimekvivalentides või kui reoveepuhasti või muu saasteallika koormus on alla 2000 ie, määratakse proovide võtmise nõuded loaga.

(6) Proovi võtmisel tuleb tagada proovi esinduslikkus ning proovi võtmine peab vastama veeseaduse § 236 lõike 7 alusel kehtestatud proovivõtumeetoditele.

(7) Biotiikide väljavoolus heitvee KHT, BHT₇ ja heljumi sisalduse analüüsimiseks võetud proove filtreeritakse eeltöötlemise käigus läbi filtri, mille ava läbimõõt on 100 µm. Heljumi kontsentratsioon filtreerimata heitveeproovis ei tohi ületada 150 mg/l.

(8) Sademeveeproov tuleb võtta vooluhulgaga proportsionaalse või ajas keskmistatud proovina.

(9) Loa omaja võetav sademevee omaseire proov võib olla punktproov, kui see on võetud 30 minuti jooksul pärast sademevee äravoolu algust.

(10) Sademevee vooluhulk on soovituslik arvutada standardis EVS 848 „Väliskanalisatsioonivõrk” või muus samaväärses standardis sätestatud meetodika alusel, kui õigusaktiga ei ole sätestatud teisiti.
[RT I, 22.09.2021, 1- jõust. 01.10.2021]

§ 15. Proovivõtu sagedus 2000 ie ja suurema koormusega reoveepuhastist või muust saasteallikast ärajuhitava vee saastenäitajate, välja arvatud ohtlike ainete sisalduse, määramiseks ning puhastusastmete väljaselgitamiseks

(1) Heitveest või muust saasteallikast ärajuhitava vee proovivõtu sagedus, välja arvatud proovivõtt ohtlike ainete sisalduse määramiseks, peab olema vähemalt:

- 1) 12 proovi aastas, kui reoveepuhasti või muu saasteallika koormus on 2000–49 999 ie;
- 2) 24 proovi aastas, kui reoveepuhasti või muu saasteallika koormus on suurem kui 49 999 ie.

(2) Kui reoveepuhasti või muu saasteallika koormus on 2000–9999 ie ja kui esimesel aastal loa andmise päevast arvates kõik 12 heitveeproovi vastavad käesolevas määruses sätestatud saastenäitajate piirväärtustele, võib edaspidi võtta neli proovi aastas. Kui neljast võetud proovist kas või ühe proovi näitajad on suuremad käesolevas määruses sätestatud saastenäitajate piirväärtustest, peab järgmisel aastal võtma 12 proovi.

(3) Kui reoveepuhasti või muu saasteallika koormus on üle 2000 ie, peab vee erikasutaja iga-aastase reoveepuhasti või muu saasteallika koormuse määramise ajal välja selgitama puhastusastme.

(4) Puhastusastme väljaselgitamiseks tuleb võtta proovid ühel ajal nii reoveepuhastisse või muusse saasteallikasse sisenevast veest kui ka sealt väljuvast veest. Puhastusastet tuleb hinnata üks kord aastas ühe siseneva vee ja ühe väljuva vee keskmistatud proovi alusel.

§ 16. Proovivõtu sagedus ohtlike ainete sisalduse väljaselgitamiseks, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee ning alla 2000 ie koormusega reoveepuhasti heitvee ja reovee ning muust saasteallikast ärajuhitava vee saastenäitajate määramiseks ning puhastusastmete väljaselgitamiseks

(1) Kui reoveepuhasti koormus on alla 2000 ie või kui hinnatakse sademe-, kaevandus-, karjääri-, jahutus- või muust saasteallikast ärajuhitava vee saasteainete sisaldust või hinnatakse ohtlike ainete sisaldust, määratakse suublasse juhitava kasutatud vee proovivõtu sagedus loaga.

(2) Kui reoveepuhasti koormus on alla 2000 ie, peab vee erikasutaja reovee puhastusastme väljaselgitamiseks võtma proovi reoveepuhastisse sisenevast reoveest. Võetud proov võib olla punktproov. Proov tuleb võtta üks kord aastas.

(3) Kui reoveepuhasti koormus on alla 50 ie, peab vee erikasutaja reovee puhastusastme väljaselgitamiseks võtma loa andja nõudmise korral proovi reoveepuhastisse sisenevast reoveest. Võetud proov võib olla punktproov.

(4) Reovee puhastusastme väljaselgitamiseks tuleb võtta proovid ühel ajal nii reoveepuhastisse sisenevast reoveest kui ka sealt väljuvast heitveest.

(5) Proovivõtu sagedus ja koht sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee ning muu saasteallika korral saastenäitajate määramiseks täpsustatakse loas. Sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee ning muu saasteallika proove tuleb võtta vähemalt üks kord aastas, kuid loa andja ei tohi loaga määrata proovivõtu sageduseks rohkem kui üks kord kvartalis. Loa omaja võib vajaduse korral võtta proove sagedamini, kui on loaga nõutud, ja arvestada kvartali jooksul võetud proovide keskmist tulemust.

(6) Saastenäitajate ja ohtlike ainete sisalduse määramiseks sademevees ei võeta proovi vihmavalingu ajal ega muudes erakorralistes ilmastikuoludes, näiteks lume kiire sulamise ajal.

§ 17. Heitvee nõuetele vastavuse hindamine riigi aruandluse tarbeks

(1) Heitvee kvaliteedi vastavust käesoleva määruse nõuetele hindab esitatud andmete alusel riigi aruandluse tarbeks vähemalt üks kord aastas Keskkonnaagentuur.

(2) Heitvesi loetakse käesoleva määruse nõuetele vastavaks, kui aasta jooksul ei ole olnud proove, mille BHT₇, KHT ja heljumi sisaldus ületavad käesoleva määruse lisa 1 kohaseid piirväärtusi rohkem, kui käesoleva määruse lisa 2 esitatud tabeli järgi on lubatud.

(3) Tulenevalt käesoleva paragrahvi lõikest 2 ei tohi BHT₇ ja KHT väärtus olla proovis üle kahe korra suurem käesoleva määruse lisas 1 sätestatud piirväärtusest. Kui proovi BHT₇ ja KHT väärtused ületavad käesoleva määruse lisas 1 sätestatud piirväärtusi üle kahe korra, loetakse heitvesi käesoleva määruse nõuetele mittevastavaks.

(4) Kui heljumi sisaldus proovis ületab käesoleva määruse lisa 1 kohast piirväärtust üle 2,5 korra, loetakse heitvesi käesoleva määruse nõuetele mittevastavaks.

(5) Üldfosfori ja üldlämmastiku sisaldust arvutatakse aasta jooksul võetud proovide keskmisena ning keskmistatud proovi tulemus peab vastama käesoleva määruse lisas 1 kehtestatud heitvee piirväärtustele.

(6) Heitvee saastenaõtjate käesoleva määruse nõuetele vastavuse hindamisel ei lähe arvesse proovid, mis on võetud vihmavalangu ajal või muudes erakorralistes ilmastikuoludes, näiteks lume kiire sulamise ajal.

4. peatükk Rakendussätted

§ 18. Määruse rakendamine

(1) Käesoleva määruse § 7 lõikes 6, § 8 lõikes 4 ja § 9 lõikes 4 sätestatud Põllumajandusameti kooskõlastuse nõuet ei kohaldata kanalisatsiooniehitistele, mis on rajatud enne 2013. aasta 1. jaanuari.

(2) Enne käesoleva määruse jõustumist antud load viiakse käesoleva määruse nõuetega kooskõlla hiljemalt 2020. aasta 30. juuniks.

(3) Kaevandus-, karjääri- ja jahutusveele kehtib keskkonnatasude seaduses heitveele sätestatud kord kuni 2020. aasta 30. juunini.

¹Nõukogu direktiiv 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT L 135, 30.5.1991, lk 40–52), muudetud direktiiviga 98/15/EÜ (EÜT L 67, 7.3.1998, lk 29–30);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1–73), muudetud direktiiviga 2009/31/EÜ (ELT L 140, 5.6.2009, lk 114–135);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/105/EÜ, mis käsitleb keskkonnakvaliteedi standardeid veepoliitika valdkonnas ning millega muudetakse nõukogu direktiive 82/176/EMÜ, 83/513/EMÜ, 84/156/EMÜ, 84/491/EMÜ, 86/280/EMÜ ja tunnistatakse need seejärel kehtetuks ning muudetakse direktiivi 2000/60/EÜ (ELT L 348, 24.12.2008, lk 84–97), muudetud direktiiviga 2013/39/EL (ELT L 226, 24.08.2013, lk 1–17).

[Lisa 1](#) Saastenaõtjate piirväärtused ja reovee puhastusastmed

[Lisa 2](#) Määruse nõuetele vastavuse kontrollimisele eelnenud aasta jooksul võetud proovide arv ja nõudeid mitterahuldavate proovide lubatud arv